

розвиток мовлення в умовах гри, що дозволяє знизити емоційну напругу та створити безпечне середовище для дитини» [4, с. 219].

Такі ігрові підходи важливі, оскільки гра мотивує дитину до активної участі, знижує страх та тривогу, пов'язані з мовленнєвими труднощами, і дозволяє поступово формувати правильні мовні навички в природному, комфортному для дитини середовищі. Завдяки цьому процес корекції стає більш ефективним і дитина отримує позитивний досвід спілкування.

Окрім цього, Літовченко О. додає: «у просвітницької діяльності логопеда велика увага повинна приділятися роботі з батьками. У сім'ї з факторами ризику заїкання повинні бути створені умови для нормального соматичного і нервово-психічного розвитку дитини. Сюди відносяться: дотримання режимних моментів, відповідних віку дитини, правильне харчування, уникнення соматичних і психічних перевантажень, створення сприятливого емоційного клімату в сім'ї, узгоджені одноманітні виховні впливи» [1, с. 179].

Це підкреслює важливість співпраці між логопедом і сім'єю для досягнення стабільних результатів у корекції заїкання.

Отже, логопедична робота з дітьми дошкільного віку із заїканням повинна бути комплексною: поєднувати мовні вправи та психоемоційну підтримку, включати адаптовані ігрові методики, активну участь батьків та використання сучасних технологій. Такий підхід дозволяє ефективно коригувати заїкання та створює безпечне, стимулююче середовище для розвитку мовлення дитини.

Список використаних джерел

1. Літовченко О. В. Заїкання у дітей: профілактика і корекція: навчальний посібник. Одеса: Видавництво ТОВ Лерадрук, 2021. с.179.
2. Кривцова О. Проблема заїкання дітей і підлітків у психолого-педагогічній літературі. Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки. 2012. С. 119–127.
3. Сильченко, В. В. Проблема корекції заїкання у дітей дошкільного віку / В. В. Сильченко // Логопедія : наук.-метод. журнал. – Київ, 2015. – № 7. – С. 85-90.
4. Скляр С. Особливості корекції заїкання в дітей дошкільного віку. Актуальні проблеми психолого-педагогічної науки, 1(19), 219-225. 2018. Посилання: aphn-journal.in.ua

Т. Р. Кудярьська

доктор філософії, доцент,

Карпатський національний університет

імені Василя Стефаника (місто Івано-Франківськ)

ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІСЕНСОРНОГО ПІДХОДУ В КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Сучасна система освіти України орієнтована на створення умов для навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Одним із важливих напрямів удосконалення корекційно-розвиткової роботи є

використання інноваційних підходів, які дозволяють враховувати індивідуальні особливості розвитку кожної дитини.

Діти з особливими освітніми потребами нерідко мають труднощі у сприйманні та переробці інформації. Це може бути пов'язано з порушеннями мовлення, сенсорними труднощами, недостатнім розвитком уваги, пам'яті та мислення. Саме тому виникає потреба у використанні методів навчання, які активізують різні канали сприймання інформації [2].

Одним із таких підходів є полісенсорний підхід, що передбачає одночасне використання декількох сенсорних систем у процесі навчання. Залучення різних аналізаторів (зорового, слухового, тактильного, рухового) сприяє кращому засвоєнню інформації та активізації пізнавальної діяльності дитини [3].

Проблема сенсорного розвитку дітей та використання полісенсорних методів навчання досліджувалася багатьма науковцями. Важливу роль у розробленні теоретичних основ розвитку дітей з порушеннями розвитку відіграли праці Л. Виготського, який підкреслював значення взаємодії різних психічних процесів у формуванні вищих психічних функцій [1].

Вагомий внесок у розвиток сенсорного виховання зробила М. Монтесорі, яка створила систему дидактичних матеріалів, спрямованих на розвиток органів чуття дитини. Її педагогічна система базується на активному використанні сенсорного досвіду у навчанні [4].

Питання корекційної роботи з дітьми з ООП розглядаються у працях сучасних українських учених у галузі спеціальної педагогіки та логопедії, зокрема у роботах А. Колупаєвої, С. Миронової, М. Шеремет та інших дослідників [2; 3; 7]. Вони наголошують на важливості використання комплексних підходів до розвитку дітей з ООП.

Полісенсорний підхід передбачає організацію освітньо-корекційного процесу таким чином, щоб інформація подавалася через декілька сенсорних каналів. Це дозволяє створити більш ефективні умови для засвоєння знань і формування навичок.

Основними сенсорними каналами сприймання є наступні: зоровий (спостереження, ілюстрації, схеми); слуховий (мовлення, музика, звуки); тактильний (дотик, маніпуляції з предметами); кінестетичний (рух, виконання дій).

Використання різних аналізаторів у навчальному процесі сприяє формуванню більш міцних асоціативних зв'язків та підвищує ефективність навчання [5]. Для дітей з особливими освітніми потребами полісенсорний підхід є особливо важливим, оскільки дозволяє компенсувати недоліки одного аналізатора за рахунок активізації інших [6].

У роботі з дітьми з ООП полісенсорний підхід широко використовується у різних видах діяльності: мовленнєвій, пізнавальній, ігровій та руховій.

Під час розвитку мовлення важливо поєднувати різні сенсорні стимули для формування правильного мовлення. Наприклад, під час виконання артикуляційних вправ дитина може спостерігати за рухами органів артикуляції у дзеркалі (зоровий канал), слухати правильний зразок вимови (слуховий

канал), відчувати положення язика та губ (тактильний канал) [7]. Таке поєднання сприяє формуванню правильних мовленнєвих навичок.

Полісенсорний підхід ефективно використовується також у вправах для розвитку дрібної та загальної моторики. До таких вправ належать пальчикові ігри, малювання пальцями, рухливі ігри, робота з пластиліном, піском та крупами. Подібні вправи стимулюють розвиток тактильних відчуттів та координацію рухів, що позитивно впливає на мовленнєвий розвиток дитини [3].

Сенсорний розвиток дітей передбачає формування уявлень про основні властивості предметів: форму, колір, розмір, текстуру. Для цього використовуються спеціальні дидактичні матеріали та ігри. До ефективних засобів сенсорного розвитку належать: сенсорні коробки, сортери, тактильні доріжки, дидактичні ігри. Застосування таких засобів сприяє формуванню сенсорних еталонів і розвитку пізнавальної діяльності дітей [5].

Використання у взаємодії з дітьми з ООП полісенсорного підходу має низку важливих переваг, адже він сприяє підвищенню ефективності навчання, активізації пізнавальної діяльності, розвитку мовлення, формуванню сенсорних уявлень, розвитку моторики та координації рухів. Окрім того, використання полісенсорних методів підвищує мотивацію дітей до навчання та робить освітній процес більш цікавим і доступним [2].

Полісенсорний підхід є ефективним засобом організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Його застосування дозволяє залучити різні сенсорні системи дитини, що сприяє більш повному сприйманню та засвоєнню інформації, забезпечує комплексний вплив на розвиток дитини, сприяє формуванню мовлення, розвитку пізнавальних процесів та підвищенню ефективності навчання.

Список використаних джерел

1. Виготський Л. С. Основи дефектології. Київ: Освіта, 1997.
2. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Київ: Самміт-Книга, 2009.
3. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіки. Київ: Центр учбової літератури, 2018.
4. Монтессорі М. Метод наукової педагогіки. Київ: Каравела, 2017.
5. Паламарчук Л. С. Сенсорний розвиток дітей дошкільного віку. Київ: Освіта, 2016.
6. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Основи дефектології. Київ: Вища школа, 2010.
7. Шеремет М. К. Логопедія. Київ: Слово, 2015.